

פרוטוקול מס' 299

קיימת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב' ג' באדר א' תשל"ג - 5.2.1973, שעה 11,15

נכחו:

חברי הוועדה:

י. גולדשמידט - היו"ר
ש.ז. אברמוב
א. אנקוריון
ס. אביזוהר
ר. ארזי
י. ארידור
ס. ביבי
א. עופר
י.ח. צדוק
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

א. ידין - משרד המשפטים
ס. שחם - משרד הפנים
ג. קרפט - משרד הפנים
י. שפט - משרד הפנים

מזכירת הוועדה: ר. מלחי

- 998 -

א. עצמון

רשמה:

סדר היום: חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 3) הצעת חה"כ י. בדר,
י. גולדשמידט וא. עופר.

(נתקבל מיום 19.9.73)

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.

חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 3), תשל"ג-1972

התיקונים נוגעים לטידורים מעשיים של הבחירות. היה בזמנו דיון טרומי בפליאה שבו הכנסנו כמה שינויים ויתכן שלא יהיה הרבה מה להוסיף.

1. בסעיף 8 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף קטן (א), בסופו יבוא: "ואולם אם היו בנפה למעלה מ-500 אזורי קלפי, רשאית הוועדה המרכזית לקבוע שיהיו בה יותר מאזור בחירות אחד, ובלבד שבכל אחד מהם יהיו לא פחות מ-200 אזורי קלפי; החלטה לענין זה תתקבל לא יאוחר מהיום ה-42 לפני יום הבחירות.

י. שפט: יש מספר נפות במדינה כמו נפת תל-אביב שהיא כוללת כ-1,000 קלפיות. אמרנו שבמחנה אדמיניסטרטיבית היא נפה גדולה מדי הבה נחלק את הנפה הזאת כדי שועדת הבחירות האזורית תוכל ביעילות לספל באותם מספר קלפיות שהיא מסוגלת לספל בהם.

הציעו כבוד החברים ה"ה בדר, גולדשמידט ועופר שתהיה אפשרות לחלק את הנפה לשני אזורים באותה נפה ובלבד - וישנם שני תנאים: (1) שהיו בנפה יותר מ-500 קלפיות; (2) שבכל אזור יהיו לא פחות מ-200 אזורי קלפי. בזמנו העניין לא עורר כל קושי בקריאה הטרומית.

א. ידין: שאלתי את עצמי אם היום ה-42 מותאם לתאריכי כשביל הרכבת ועדת הבחירות האזורית. בסעיף 19 (א) כתוב: הוועדות האזוריות יתמנו על-ידי הוועדה המרכזית לא יאוחר מהיום ה-38 שלפני יום הבחירות. באופן פורמלי יש רווח של 4 ימים. השאלה אם זה לא רחוק בשביל להציע שם הרכב. שמא הוועדה המרכזית יכולה לעשות את זה יותר מוקדם?

א. עופר: שם נאמר: ...לא יאוחר מהיום ה-38...

י. שפט: בזמנו אני עוררתי את השאלה שעורך עתה פרופ' ידין ובקשתי מרחב יותר גדול, דוקא בשביל מסות המפלגה. מה גם שיש שבת באמצע ולא יהיו מסוגלים לשלוח את נציגיהם. אני קבלתי שתי תשובות: (א) אין כל מניעה שזה ייעשה קודם לכן; (ב) מבחינה פורמלית לא רוצים לקבוע שום תאריך לפני היום ה-42. היום ה-42 הוא התאריך הראשון שיש צורך לפי חוק הבחירות לעשות פעולה כל שהיא, פרט להצבעת ימאים. כלומר, אין שום תאריך לפני היום ה-42. אז הוועדה קבעה שגם לענין זה לא נקבע תאריך מוקדם לפני היום ה-42.

ר. ארזי: כמה נפות יש היום?

י. שפט: 14 נפות אבל קיימות שתי תת-נפות ברמת-גן ובחולון. אבל מבחינה אדמיניסטרטיבית

קיימות רק 14 נפות.

היו"ר י. גולדשמידט: על כמה נפות יחול התיקון?

ג. קרפט: רק על נפה אחת והיא נפת ת"א.

י.ה. קלינגהופר:
דוטנדי שהתוספת המוצעת... "ואולם אם היו
בנפה..." צריכה לבוא בסוף הפסוק הראשון
של סעיף 8. ולאחר מכן יבוא המשפט: "ישוּב ששטחו נמצא בתחומיהן של יותר..."
אחרת אפשר לחשוב שזה נוגע רק למקרים המיוחדים שבהם ישוּב אחד נמצא בשתי
נפות בעוד שמבחינה עניינית זה שייך דוקא לחלק הראשון. רצוי שאת החלק
השני לקבוע כסעיף מיוחד.

א. ירון:
ניתן לקבל את התיקון שהציע פרופ'
קלינגהופר.

היו"ר י. גולדשמידט:
הוחלט: לקבל את התיקון שהציע חה"כ
קלינגהופר שהמלים: "...ואולם אם היו
בנפה וכו'" יבואו לאחר הפסוק הראשון של סעיף 8.

סעיף 2:
האמור בסעיף 13 לחוק העיקרי יסומן כסעיף
קטן (א) ולאחריו יבוא:
"ב) הועדה המרכזית רשאית, לא יאוחר מהיום ה-113 שלאחר היום הקובע,
לקבוע, על פי הצעת שר הפנים, אזור קלפי לישוב שבו לא נקבע אזור קלפי
לפי סעיף קטן (א)".

י. שפט:
על הסעיף הזה היה דיון די נרחב בקריאה
הטרומית. סעיף 13 לחוק אומר: בכל שנה,
לא יאוחר מהיום ה-30 שלפני היום הקובע, תקבע הוועדה המרכזית את התחומים
של אזורי הקלפי על-פי הצעת שר הפנים שתוגש לה לא יאוחר מהיום ה-60 שלפני
היום הקובע.

היום הקובע בשנה רגילה הוא א' בניסן.
פרוש הדבר ששר הפנים היה צריך להגיש את רשימת הקלפיות חודשיים קודם לכן.
פרושו, בשנה רגילה, הוא א' בשבט.

השנה דחינו את היום הקובע בחודש אחד
והתאריך הוא א' באייר, מאחר והשנה מעוברת. לכן 60 יום לפני היום הקובע
זה א' באדר ב'. לאחר התקופה הזאת לא היתה עד עכשיו אפשרות מעשית לקבוע
אזור קלפי חדש לישובים חדשים. פה נאמר בנסיבות שלנו בהחלט יתכן שגם אחרי
התאריך שהוא א' באדר ב' שזה 1.3.73 יתכן שבישוב חדש יהיו בו בוחרים
בתקופה מסוימת לפני הבחירות. לכן הוצעה תקופה שלחמשפד חודשים אם
בינתיים יתברר שקם ישוב חדש שיש בו בוחרים חדשים יוכלו בפרוצדורה מסוימת
למרות רשימת הקלפיות כבר נקבעה לפי החוק, לקבוע אזור קלפי לישוב. מתי
זה יתברר, זה יתברר במערכת הערעורים והערורים.

כך שקבענו פה את היום ה-113 כתאריך האחרון
לאחר היום הקובע. זה בערך 24.8.73. כלומר, 4 חודשים אחרי היום הקובע.
לכן נוצרה עוד חצי שנה מאז הגשת הרשימה ע"י שר הפנים ובאותה חצי שנה
עדיין אפשר לקבוע ועדת קלפי לישוב חדש כזה.

ס. ניבי:
כמה ימים לפני הבחירות?

י. שפט:
זה בערך חודשיים ומספר ימים לפני יום
הבחירות שעדיין אפשר יהיה, לפי הוראה
זו, לקבוע השנה אזור קלפי חדש לישוב חדש. בכל שנה זה יהיה 3 חודשים
ומשהו מכיון שהשנה הקדמנו את היום הקובע לא' באייר ואילו אם זה יהיה
בא' בניסן זה יהיה כ-3 חודשים. יותר מאוחר זה לא ניתן.

י.ה. קלינגהופר:
אינני מתייחס למועדים אני מבין ששקלו זאת
היטב. אין זה ברור באופן מספיק מה זה
אזור קלפי לישוב שבו לא נקבע אזור קלפי. אין קובעים אזור קלפי לישוב.
הייתי הולך לפי הנוסח שישנו בסעיף 10 והייתי כותב כך:

י.ה. קלינגהופר:
הוועדה המרכזית רשאית, לא יאוחר מהיום
ה-113 שלאחר היום הקובע, לקבוע, על-פי
הצעת שר הפנים, אזור קלפי לישוב שלא נכלל באזור קלפי לפי סעיף קטן (א).

י. שפט:
הישוב הזה עלול היה להיכלל באזור קלפי
אחר.

א. ידין:
אני מציע לכתוב: ...שלא נקבע לו.

היו"ר י. גולדשמידט:
בסעיף 8 היו מגבלות למה שהוועדה המרכזית
יכולה להכריז כעל אזור קלפי. נקבע שם
מינימום של 200 אזרחי קלפי. האם יש איזו שהיא מגבלה על שר הפנים לקבוע
אזור קלפי?

י. שפט:
מגבלה מינימלית אין. הראייה לכך שבמוצא
היו 13 בוחרים. אין הגבלה מינימלית
לקלפי.

ג. קרפט:
ישנו סעיף אחר שאומר: שיושב-ראש הוועדה
המרכזית אם הוא רואה שמספר הבוחרים
יצרף את אזור הקלפי הזה סמוך על-מנת
באזור קלפי הוא פחות מ-50 הוא
לשמור על חשאיות ההצבעה.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני מבין שהישוב החדש הזה קם בתחום של
173 יום. הסעיף הזה נותן לשר הפנים את
האפשרות להשלים או לתקן את מה שהוא הגיש לא מושלם. האם היו מקרים כאלה
בעבר?

י. שפט:
כאשר היאחזות נח"ל מתאזרחת זה קורה.
אז הם היו בוחרים כחיילים והיום הם אזרחים.

י.ה. קלינגהופר:
השטח הזה בין אם היה צבאי או לא צבאי
הוא כלול או לא?

י. שפט:
לא בהכרח.

י.ה. קלינגהופר:
אולי נכתוב: אזור קלפי לישוב חדש?

י. שפט:
אז נצטרך לכתוב הגדרה של "ישוב חדש"
וזאת אין לי.

א. ידין:
אני הייתי מציע לקבל את ההוראה הזאת כפי
שהיא. לא הייתי מוסיף את המלה "חדש". אמנם
ישוב חדש זה דוגמא בולטת בשביל הפעלת הדבר הזה, אבל יכול להיות שהישוב
כבר קיים ובכל זאת לא קבעו לו קלפי. והיו דוגמאות לכך: בפרוזדור היו
שני ישובים: אחד מבשרת ירושלים והשני מסילת ציון. יום אחד הם התאחדו.
בניח שקורה הליך הפוך שהם מתפרדים לשני ישובים וקבעו להם קלפי אחד.
כך שיש מקרים שהדבר הזה יכול להכליל ולכן לא הייתי מוסיף את המלה "חדש".

י.ה. קלינגהופר:
אני מקבל את הצעתו של פרופ' ידין לכתוב:
ישוב שלא נקבע לו...

היו"ר י. גולדשמידט:
הוחלט: לקבל את סעיף 2 עם השינוי הקטן
ולכתוב: ישוב שלא נקבע לו...

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 3:

אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:
14א. (א) יושב ראש הוועדה המרכזית רשאי,
לאחר התייעצות בסגניו, למנות מזכיר לוועדת קלפי, או להסמיך יושב ראש
של ועדה אזורית למנות, לאחר התייעצות בסגניו הוא, מזכיר לוועדת קלפי.

(ב) המזכיר יהיה נוכח בישיבות ועדת הקלפי
ויעמוד לרשותה בכל הקשור במילוי תפקידיה.

האם כוונת הסעיף היא שלא לכל קלפי יתמנה
מזכיר אלא יהיו אזורי קלפי שלהם יהיה מזכיר ולחלק לא?

א. עופר: זה יכול להיות. משאירים זאת לוועדת
הבחירות להחליטה.

היו"ר י. גולדשמידט:

אינני מאושר מכך שאין אחידות בענין הזה.
יש כאן כר נרחב ליושב-ראש הוועדה המרכזית
לעשות כרצונו. לאלה הוא יתן ולא להוא לא יתן.

י.ה. קלינגהופר: יושבי-ראש הוועדות המרכזיות אלו הם שופטים.
על כן אם יש חשש מפני שיקולים פוליטיים
אני הייתי מציע בכל זאת לסמוך על שיקוליהם של השופטים שהם בלתי תלויים.

היו"ר י. גולדשמידט:

לא נאמר עד סתי הוא צריך למנות אותו.
היינו, זה יכול לקרות לפני הבחירות מסו.
זה מכניס אלמנט של אי-בטחון. אפשר לקבוע 7 ימים מיום הבחירות.

שנית - אם לא היה נכון שניתן רשות ליו"ר
ועדת קלפי לבקש מינוי ואז זה יחייב את הוועדה האזורית למנות. כדי שגם
לוועדת הקלפי עצמה יהיה מעמד בענין זה. אם היא מבקשת - מקבלת. לא מבקשת,
זה תלוי בהבנתו של יושב-ראש הוועדה המרכזית או האזורית - בהתאם להנמקה
שנתן חה"כ קלינגהופר.

א. אנקוריון:

אני לא הייתי מציע שנקשור את ידי יו"ר
הוועדה המרכזית. אינני מחשיב את ענין
התאריך. לאחר הכל ועדת הקלפי זה מוסד שעבודתו מוגבלת ליום הקלפי. זה
לא מוסד שמתכנס לפני הזמן. יכול להיות שהיושב-ראש בותן זאת ברגע האחרון.
אני סבור שהסעיף צריך להיות גמיש שאפשר יהיה למנות מזכירים לפי הצורך.

א. עופר:

בהתאם לנפיון אחת הסיבות שלא ימנו מזכיר
בכל מקום היא שלא יהיה מועמד לכך. גם
אני בעד גמישות. לכן היושב-ראש, לאחר התייעצות בסגניו, יכול למנות מזכיר
לוועדת קלפי. כפי שאמר חה"כ אנקוריון, יו"ר ועדת הקלפי לא ידוע עד יום
הבחירות עצמו כי משנים אותו ואין עם מי להתייעץ.

אני סבור שצריך לקבוע לסעיף הזה הרבה
תקנות מי לוקח, מי רשאי, סתי קובעים אבל לא בחוק עצמו.

ר. ארזי:

אני רציתי להתייחס לאותה השאלה. דעתי
היא כדעת היושב-ראש אבל לא הייתי כותב
זאת בחוק אלא הייתי משאיר זאת לתקנות.

י. ארידור:

אני הייתי מציע להשאיר את הסעיף כפי שהוא
ולא להיכנס לשאלות של תאריכים ושאלות
של חינוך יושב-ראש הוועדה המרכזית למנות מזכירים. אין כל צורך ליצור
התחרות שכל אחד ירצה מזכיר משלו.

י. ארידור: זהו נוסח שהוסכם עליו ע"י שלושת המציעים ואני מציע להישאר צמודים לנוסח הזה.

רציתי לשאול שאלה אחרת - כתוב שהמזכיר יהיה נוכח בישיבות ועדת הקלפי ויעמוד לרשותה... מה קורה אם הוא לא נוכח בישיבות ומה תוצאתה לגבי כשרותה של הישיבה?

אני טבור שאין זה מעלה ואין זה סוריד לגבי כשרותה אבל אינני בטוח שזו התוצאה היחידה הנובעת מנוסח החוק. לדוגמא בסעיף 24 לכתוב: שהקמרון של ועדת קלפי הוא מחצית חברי הוועדה וישיבה היושב-ראש או סגן יושב-ראש, זו דרישה שבלעדיה הישיבה נפסלת. כלומר, יש לנו שני סוגים של דרישות נוכחות: (1) לגבי יושב-ראש וסגן יושב ראש; (2) לגבי המזכיר. אינני בטוח שאנחנו יכולים מבחינה משפטית להגיד שלגבי נוכחות יושב-ראש וסגן יושב-ראש זו דרישה שבלעדיה הישיבה נפסלת ואילו לגבי נוכחות של מזכיר זו החלטה שהישיבה לא נפסלת. צריך לכתוב: שאמנם הוא ראוי להיות נוכח אבל זה איננו תנאי לכשרות הישיבה.

י.ה. קלינגהופר: אז שקלו שיכולים להיות מזכירי ועדות קלפי רק עובדי ציבור. כלומר, להבטיח את הסלקציה מבין החומר האנושי שנוטה יותר לאובייקטיביות ופחות ללחצים פוליטיים. על כן מדוע הוצאתם את זה?

א. עופר: רצינו להשאיר את זה לתקנות. ישנה מגמה לגבי עובדי המדינה בלבד אבל זה לא יהיה מספיק ונצטרך להרחיב את המסגרת.

י.ה. קלינגהופר: אבל לא עסקני מפלגה?
א. עופר: לא.

א. ירון: אני רוצה להעיר על מיקום הסעיף. הסעיף הזה כלל לא שייך למפת הבחירות. זה צריך להיות סעיף 21(א) לאחר שמדובר על ועדות קלפי יבוא סעיף של מזכירי ועדות קלפי.

לגופו של הסעיף - אני רוצה להתייחס לנקודה שהעלה חה"כ ארידור. אפשר לכתוב שהמזכיר ישתתף בישיבות מכיון שבסעיף 24 לא כתוב על השתתפות כי אם על נוכחות. המלה "נוכח" היא שמעוררת את הרושם, כאילו, ישבן שתי הוראות: אחת - בסעיף 24 והשניה בסעיף זה שאינן מותאמות.

י.ח. צדוק: ואם לא יהיה כתוב כלום האם משהו יכול למנוע את השתתפותו בישיבה?
ס. שחם: יכול להיות.

א. ירון: אפשר לכתוב בסעיף קטן (ב) שהמזכיר יעמוד לרשות הוועדה בכל הקשור במילוי תפקידה.
ע"י כך אין קושי של המניין.

י.ה. קלינגהופר: בוועדות הקלפי יושבים כל מיני אנשים משונים שעשויים לגרוש אותו. אני רוצה שהחוק יבטיח לו את הזכות להיות נוכח. שהוא בזכות עצמו יכול להופיע ואיננו צריך לבקש רשות לכך. לכן אני מבקש להשאיר את הסעיף כפי שהוא.

י.ה. קלינגהופר:
בסעיף 24 מדובר על נוכחות המנין החוקי בישיבה של ועדת קלפי. אינני יודע אם זה פה מדובר רק על חברי הוועדה בעוד שהמזכיר איננו נמנה על חברי הוועדה. רצוי לקבוע משהו שהיעדרו לא תגרע מחוקיות הישיבה.

היו"ר י. גולדשמידט:
את כשרות הישיבה.

י.ה. קלינגהופר:
אני מציע לכתוב: אין בו כדי לגרוע מחוקיות הישיבה.

י.ח. צדוק:
אני מציע: שהוא יעמוד לרשות הוועדה וזכותו להשתתף בישיבותיה.

א. עופר:
אני מסכים שצריך להבהיר את הנקודה הזאת.

היו"ר י. גולדשמידט:
הוחלט: לקבל בוסח מתוקן ברזח זו שאי-נוכחותו אינה פוסלת את חוקיות הישיבה. כמו-כן שהסעיף הזה ייקרא סעיף 21 (א) רבתי - לפי הצעתו של פרופ' ידין.

סעיף 4:
בסעיף 21 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ו) יבוא: "(ז) מי שביום הבחירות הוא בן שש עשרה ומעלה כשיר להיות חבר ועדת קלפי."

למה צריך לכתוב:...ומעלה. אפשר לכתוב: מי שמלאו לו שש עשרה שנה וכו'.

ג. קרפט:
הנוסח הזה בא מפקס הבוחרים. בחוק יסוד הכנסת סעיף 5 כתוב: כל אזרח ישראלי בן שמונה עשרה שנה ומעלה זכאי לבחור לכנסת וכו'.

היו"ר י. גולדשמידט:
הוחלט: לקבל את סעיף 4 כפי שהוא.

סעיף 5:
אחרי סעיף 55 לחוק העיקרי יבוא: 55א. (א) בכלל שמו של אדם ברשימת מועמדים למועצה של רשות מקומית ושמו בעדר שלא כדין מפקס הבוחרים כלל, או שהוא רשום שלא כדין ברשימת הבוחרים של רשות מקומית אחרת, ושאי יושב ראש הוועדה המרכזית, בהתייעצות עם סגניו, להורות, על פי בקשתו של אותו אדם, כי שמו יירשם ברשימת הבוחרים או יועבר לרשימת הבוחרים של אותה רשות מקומית וכל זאת על אף האמור בסעיף 27.

(ב) בקשה לפי סעיף קטן (א) תוגש לא יאוחר מהיום ה-29 לפני יום הבחירות.

על זה היה דיון ממושך והדברים נתבררו. פרט לדבר אחד מה אומרת המלה "כלל" בשורה השנייה?

א. ידין:
אפשר להוציא את המלה "כלל".

בסעיף זה כתוב: בהתייעצות עם סגניו. ובמקום אחר כתוב לאחר התייעצות בסגניו - יש צורך באחידות.

א. ידין:

המלים האחרונות אינן מובנות לי... או ירעבר לרשימת הבוחרים של אותה רשות מקומית. בתחילת הסעיף מדובר על מועמד בה ולאחר סכן מדובר או שהוא רשום בה. יש להבהיר לאיזה מסתי הרשויות המקומיות מתכוונים? - ניתן לכתוב: ...ירעבר לאותה רשות מקומית שבה הוא מועמד.

י. שפט:

אדם יכול להיות מועמד כדין רק ברשות מקומית אחת. אני סבור שאם נקבל את הצעתך יתפרש הדבר שהוא עלול להיות מועמד גם אם הוא איננו גר באותו מקום. הכלל הוא שאדם חייב להיות מועמד לרשות מקומית שם מרכז חייו.

י.ח. צדוק:

אני סבור שההערה של פרופ' ידין היא ניסוחית גרידא. יש להבהיר לאיזה רשות

מתכוונים?

היו"ר י. גולדשמידט:

אני מציע לכתוב: ...ושמו נעדר שלא כדין מרשימת הבוחרים של הרשות המקומית.

א. עופר:

פה יכול להתעורר ספק שאמנם הוא נמצא ברשימה אחרת אבל לא בפנקס הבוחרים. אמרנו ואז לא תהיה לו הזכות בשני המקרים להיות מועמד. לדעתי, יש לפרט את שני המקרים.

י. ארידור:

יש טעם להערה שהעלה מר שפט, לפי הנוסח הקיים יוצא שאנשים שאין להם הכשירות הדרושה יגישו את מועמדותם ויפנו ליושב-ראש הועדה המרכזית ויאמרו לו יש לך 4 ימים כדי לאשר את הכשירות והוא לא יוכל לסרב כי החוק נותן לו את הסמכות להיענות לה. כי הוא יכול לבקש ברשות מקומית שלישיית כי הוא ענה על הדרישות של הסעיף. אני סבור שיש לכתוב: שמו היה צריך להיות כלול כדין באותה רשות מקומית שבה הוא מועמד.

י.ח. צדוק:

אנחנו מדברים על זה שמישהו היתה לו כל הזכות להיות רשום בבאר-שבע ובגלל הזנחה

של הליכי הערעור הוא לא נרשם.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני מציע לכתוב ברישא: ושמו נעדר מפנקס הבוחרים שבה היה זכאי להיכלל.

א. ידין:

לא מדובר כאן על כשירות להיות מועמד למועצה מקומית שמוחר דק במועצה אחת ולא במועצות אחדות. אני מציע לקבל את ההצעה שהציע היושב-ראש. הענין הזה מסופר בצורה מפורטת. מועמד למועצה של רשות מקומית ושמו לא נכלל ברשימת הבוחרים של אותה מועצה, יכולים להכניס אותו לרשימה.

י. ארידור:

הוא יכול להגיש את מועמדותו למקום שהוא לא שייך אליו. הוא יגיש זאת ביום ה-33

ותוך 4 ימים לא יוכלו לפסול אותו.

היו"ר י. גולדשמידט:

הוחלט: לקבל את העקרון ולמנוע אי-הבנות מהדוגמא שטר שפט הזכיר של רשות מקומית

שלישית. שהוא נרשם במקום אבל לא במקום שהוא רוצה להיות מועמד. כל אי-ההבנות האלה יש למנוע ולקבל נוסח מתוקן ברוח הדברים שנאמרו כאן.

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 6:

בסעיף 56 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ד) יבוא: "(ד) מועמד ששמו נכלל ברשימת מועמדים שאושרה, לא ישרת שירות מילואים לפי חוק שרות בסחון מיום אישור הרשימה ועד יום הבחירות."

אני מבין שלא היתה כוונה כאן להרחיב

זאת גם על שירות סדיר?

ג. קרפט:

לא - זה חל רק על מילואים. התיקון בא עקב תלונתו של חבר-כנסת.

היו"ר י. גולדשמידט:

הוחלט: לאשר את סעיף 6.

סעיף 7:

בסעיף 57 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ואת דרגתו; היה המועמד עובד המדינה; תפרט הרשימה גם את דרגתו ומקום מגוריו."

ג. קרפט:

יש צורך בתיקון הזה בגלל הוראות הפסלות לגבי חיילים יש צורך בזה אם הוא קצין או לא. לגבי עובד מדינה אם הוא מדרגה ט"ז ומעלה. וזאת כדי שועדת הבחירות המרכזית לא תצטרך לערוך חקירות מה דרגתו של אותו חייל. עכשיו הוא חייב לציין זאת.

א. ידין:

מדוע לגבי עובד מדינה ישנה התוספת של מקום מגוריו. בסעיף 57(ב) כתוב זאת.

היו"ר י. גולדשמידט:

לדעתי, כל מועמד יכול לגור בכל מקום שהוא.

י. שפט:

יש למחוק במקום אחד את מקום המגורים.

היו"ר י. גולדשמידט:

אין צורך אפילו בפעם אחת. בענין של משלוח-יד זה דרוש משום שיכולה להיות בעייה של פסלות אם הוא דיין או שופט או רמטכ"ל או מבקר המדינה. הנכון הוא שאנשים רגילים לציין כמשלוח-יד כל מיני דברים שאינם בדיוק התפקיד שהם נושאים. גם הביטוי משלוח-יד איננו חד-משמעי לצרכי הכשרות. איך הוועדה תוכל לבדוק את כשרותו של המועמד? על כל פנים הטופס לא יתן להם את המכשיר הבטוח.

י. ארידור:

אני מצטרף להערתו של פרופ' ידין שיש למחוק את המלים מקום מגוריו לגבי עובד

מדינה.

מבחינת המטרות של הסעיף הזה, נראה לי שאם דורשים לפרט את הדרגה של החייל מן הראוי לדרוש לפרט אם הוא בשירות קבע או סדיר, כי הדרגה לבדה לא תיתן לנו את הבקורת הדרושה. יכול להיות שבן משנה בשירות סדיר שהוא רשאי להיות מועמד בו בזמן אם הוא בשירות קבע הוא איננו רשאי לכך.

א. ידין:

בנוגע לחיילים, החוק הקיים דורש לגבי חיילים, בין שהם בצבא קבע ובין שלא, מקום מגוריו ומענו שמלפני התגייסותו. כך קבע החוק ואנחנו לא משנים את זה.

א. ידיו:
אם רוזים פרט לגבי כשירות או צריך לחזור
לסעיף 56(א)(4) שם כתוב: קציני צבא בכל
דרגה שהיא כשירות קבע על צבא הגנה לישראל, זולת אם חדלו להיות עובדי
המדינה או קציני צבא, כאמור, לפחות 100 יום לפני יום הבחירות.

י.ה. קלינגהופר:
רק אם הוא קצין הוא צריך לציין אם הוא
בשירות סדיר או בשירות קבע.

היו"ר י. גולדשמידט:
הוחלט: לקבל את הצעתו של חה"כ ארידור
שקצין צריך לציין אם הוא בשירות סדיר
או בשירות קבע.

סעיף 8:
בסעיף 60 לחוק העיקרי, במקום "חמשת אלפים"
יבוא "חמישה עשר אלף".

הוחלט: לאשר סעיף 8.

סעיף 9:
בסעיף 64(ב) לחוק העיקרי, במקום "ה-13"
יבוא "ה-14".

הוחלט: לאשר סעיף 9.

סעיף 10:
בסעיף 65 לחוק העיקרי, במקום "ה-8"
יבוא "ה-9".

י.ה. קלינגהופר:
לגבי סעיף 10 אני מבקש להוסיף את המלים
הבאות: לא תאושר רשימת מועמדים עם הועדה
המרכזית שוכנעה כי בני-האדם הכלולים בה או מקצתם חותרים תחת קיומה של
המדינה.

אני רוצה פה להסביר את הרקע לכך. אני
חושב ששוב תוגש רשימה כזאת לקראת הבחירות הבאות. בראש הועדה המרכזית
עומד שופט שבשעתו באותו פסק-דין נתן דעת מיעוט. לא רצוי שיווצר מצב
שבו שופט בית המשפט העליון ישאר במיעוט. כדי למנוע את הדבר הזה יש
לקבוע אותו בחוק.

א. עופר:
אני לא מציע שנתחיל לדון בזה מבלי שנראה
בדיוק מה מוצע ולאחר מכן יהיה דיון על
כך.

י.ה. צדוק:
יש לי הצעה לסדר - אני רוצה להציע לחה"כ
קלינגהופר שישקול מחדש אם הוא באמת רוצה
להציע זאת, שיביא בחשבון שהסמכות היא בידי הוועדה והוועדה, אני מניח,
תהיה מודרכת ע"י החלטות של בית המשפט העליון.

שנית - אני הייתי מצפה שגם שופט שהיה
במיעוט, לאחר שהוכרע נגד, יהיה מודרך ע"י הוועדה המרכזית. אני סבור
שזה נושא חדש וניתן לתקוף אותו. נוסף לכך שהוא מסבך אותנו בויכוח מאד
רציני ומיותר. אינני רוצה שיאשרו רשימות כאלה אבל אני לא רואה במצב
הדברים שהוועדה המרכזית, עם הלכה פסוקה של בית המשפט העליון, קיימת
אפשרות שתאושר רשימה כזאת. אני מציע שיקול הדדי.

א. ידיו:
לעצם העניין אני מאד תומך בהצעתו, לא
בגלל הקונסטלציה שאותו השופט שהיה במיעוט
יושב בראש ועדת הבחירות המרכזית כי במשפט שהתנהל אז לגבי קבוצת "ארד"
נדרש תיקון בחוק. גם השופט כהן אמר אני בעד שתכתבו זאת בתוך החוק. זה
היה בשנת 1965. גם לפני הבחירות הקודמות איש לא התעורר לדבר הזה. אני
חושב שיש מקום לדבר הזה. יכול להיות שהעניין הזה מחייב קריאה ראשונה
בכנסת.

היו"ר י. גולדשמידט:
מתן סמכות כזאת ליושב-ראש ועדת הבחירות
מי חותר תחת בטחון המדינה ומי לא זה
דבר שאין לו תקדים בכל החקיקה. לפי משקלה המהותי של ההצעה אני גורס
שקשה מאד יהיה לעכל את הרעיון בחוק הזה מבלי שנעכב את הליכי האישור.

י.ה. קלינגהופר:
אינני מחדש דבר. ישנה פסיקה כזאת. אני
רק רוצה שזה יכתב בחוק. אני בקשתי
שהחברים בוועדה יתנו את דעתם על עצם הסוגייה - אם כדאי לכתוב את הדבר
בחוק?

הישיבה ננעלה בשעה 13.05